

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

5. Indiculus regalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

humiliter dirigere nobis per epistolam vestram quid mihi de nostro liceat celebrare officium in parrochia vestra & in Ecclesiis vestris quæ in nostro sunt beneficio, si prædicare liceat, si emendare, si corrigere, si erigere Ecclesiis, si confirmare, aut baptizare, aut penitentiam dare, aut quid nobis concedatis, aut quid prohibeatis, scire nos faciatis citius petimus. Amicitiam vero vestram valde firmam optamus inter nos confiltere. Et obsecro ut mihi commendare dignemini quasi firmo amico tuo quodlibet servitium, & paratum me habetis in omnibus honestis & iustis mandatis vestris. Benevalete.

*Commendatoria & exhortatoria ad
sanctimoniam.*

II. In nomine sanctæ Trinitatis. Veneranda & almissima gloriosaque illa, ego ille inferior cunctis servis vestris postulo summo à Deo æternam venire salutem. Hinc rogo vos & amoneo ut laus popularis, quæ per vulgares spargitur aures, vestram attingat mentem, & crescendo pollulat sapientia vestra apud Deum & homines. Omnis verò populus hac proclamata voce dicens his verò esse ditatam felicibus donis, quod in perpetuum firmiter permaneat, citam omni bono consilio & claram facie omni conspectui humano, varias scilicet gazas miro ordine beatæque mundi regna mirificè disponere, pulcræ corpore & in mente quieta, lucidis autem luminibus vestram fieret staturam, in aulem dicunt. Debetis enim semper gratias agere, ut in vobis hæc & his similia crescant per omnia momenta. Vide, ut Apostolus ait, quomodo cautè ambulaveris, sicut sapientes. Et iterum: *Non solum coram Deo, sed etiam coram hominibus providentes bona &c.* Festina itaque, virgo gloriosissima, sanctis studiis te & bonis operibus ornare, ut cum sanctis & beatis virginibus centenum merearis collegere fructum.

*Conquestio de vasso qui iustitiam facere
renuit.*

III. Domino inluster atque præ cuncto magnificentissimo, ut confido, viro amico meo illo ille. Deus scit, qui omnia non latet occulta antequam fiant, in omnibus amicis & bene cupiens vester, illud inprimis quod plurima sunt & nobis opportunum, salutem in Domino optamus vobis in quantum arcana cordis mei continet plenitudo. De cetero cognoscas industria vestra iste præfens homo noster

serviens vester nomen ille ad nos venit & nobis dixit eò quòd vassus vester nomen ille res post se malo ordine retineat injustè, & dixit quòd nulla iustitia apud ipso exinde consequere possit. Propterea sollicitamus vobis precamur ut hoc causâ diligenter inquirere jubeatis, ut ipse homo noster serviens vester sine ulla dilatazione ad suum exinde debeat perquirere iustitiam. Et si hoc faciatis, vestram bonam consuetudinem adimpletis. Et unde nos injungetis, & nos porebimus, vos vel servientes vestros in bonis partibus remerire non tardamus. Agite taliter quæ nos per vos bona habemus fiducia, ut iste homo noster serviens vester sibi congaudeat quòd nostram ad vos deportasset suggestionem. Ad sapientissimum sufficit.

Item de eadem re.

IV. Domino sancto apostolica sede colendo Domino & in Christo patri illo Patre ille. Deus scit, cui nulla latent occulta, in quantum video & nostra est possibilitas, in omnibus amicis & bene cupiens vester, illud inprimis quod plurima sunt & nobis opportunum, salutem in Domino optamus vobis in quantum totus mundus fulget in gloria, vel quantum distat ortus ab oriente & deficit ab occidente, seu & si fieri potuisset quòd tota membra vertissent in lingua, vel quantum supplicamus gratia vestra ut pro me peccatore in vestris sanctis orationibus intercedere digneris. Et iterum, Domine, supplicamus cognoscat admitas vestra iste præfens homo noster serviens vester nomen ille res suas malo ordine post se retinebat injustè, & nulla iustitia apud ipso exinde consequere possit. Propterea precamur vobis ut hanc causam diligenter inquirere jubeatis, ut sicut vestra bona est consuetudo, ipse homo noster serviens vester sine ulla dilatazione ad suam exinde debeat pervenire iustitiam, & sibi congaudeat quòd nostram ad vos deportasset suggestionem, & nos vobis gratias agamus. Et si locus advenerit, vos vel servientes vestros in bonis partibus remerire non tardamus. Ad sapientissimo sufficit. Salutamus vobis satis & super omnia satis usque ad gaudium magnum.

Indiculus regalis.

V. Dominis sanctis & in Christo patribus omnibus Episcopis, seu & venerabilibus omnibus Abbatibus, atque illustribus viris, seu & viris magnificis Domesticis, Vicariis, Centenariis etiam quod omnis pars & amicos nostros seu & Missus nostros discurrerentis,

Ephes. 5.

Rom. 11.
2. Cor. 8.

discurrentis, ille Rex Francorum vir inluster. Cognoscatis iste præfens ille ad nos venit, & nostra commendatione expetivit habere, & nos ipso gratante animo recepimus vel retenemus. Propterea omnino vobis rogamus atque iubemus ut neque vos neque juniores neque successores vestri ipso vel homines suos, qui per ipso legitimi sperare videntur, inquietare nec condemnare nec de rebus suis in nullo abstrahere nec diu nec nocte non præsumatis nec facere permittatis. Et si talis causa adversus eo surrexerit ut ost. . . . fuerit & ibidem adimpletis vos absque eorum in quo dispendio minimè definitas fuerint, quod ante nos separare vel reservatas, & talis causa ante nos finitivam accipiant sententiam. Et ut certius credatis, manu nostra subter affirmavimus, & de anolo nostro sigilavimus.

Indiculum de servis fugacibus.

VI. Dilecta Dei, sponsa Christi, socia sanctarum virginum meritò coæquanda, inlustris Deo sacrata illa, ille. Deus scit in quantum valeo in omnibus in Christo amore amicus & bene cupiens vester illud imprimitus quod plurima sunt salutem in Domino optamus vobis in quantum totus mundus fulget in gloria, aut si fieri potuisset quòd tota membra vertissent in lingua. De ceterum cognoscat dilecta caritas vestra, sicut nobis dictum fuit, eò quòd homines vestri nobis confugium fecerunt, & nos auditum habemus ubi esse debeant. Propterea apices nostros vobis direximus, si vestri homines sunt, Misso vestro ad nos dirigere faciatis, & quantum nos potevimus hac causa diligenter procuramus ut ipsos homines recipere faciatis.

Donatio ad casam Dei pro Missas canendo.

VII. Igitur ego in Dei nomine ille venerabilibus fratribus illo & illo. Admonet mihi amor Domini nostri Iesu Christi & desiderium de illo paradiso ubi iusti habitant, ut me Dominus ibidem participare dignetur, seu & timor gehennæ, ut me exinde Dominus eripere jubeat. Propterea cedo vobis ad die præfente ad mea elemosyna faciendo à pauperibus vel à sacerdotibus ad Missas canendo dispensando, cessumque in perpetuo esse volo, & de jure meo in jure & dominatione vestra transcribo atque transfundo, hoc est, res proprietatis meæ tam in civitate illa quam & foras in ipso pago seu & in alios. Habent ipsas terras cum omni superposito de longo tanto, similiter in latus & in frontis sub-

Tom. II.

jungit de ambobus frontis & de ambobus latus terra illius, ipsas res & casas superpositis ad integrum seu & vicinis in oppidum civitate illius cum terra proprietatis mei. Habet ipsa vinea arpennes tantos. Subjungit de ambobus latus & ambobus frontes terra illius. Etiam & in ipso pago in agro illo portione mea, tam terris, mansis, domibus, ædificiis, vineis, olivis, filvis, campis, pratis, pascuis, aquis, aquarumque decursibus, quicquid in ipsa loca portio mea est, totum & ad integrum rem inexactam & aliam rem quantumcunque visus sum habere aut inantea laborare potuero, tam peculium, præsidium utriusque generis sexus, aurum, argentum, drappalia, æramen, utensilia, mobile & immobilibus, quicquid dici aut nominari potest, ubicunque visus sum habere, medietatem ad integrum, ita ut ab hodierno die habeatis, teneatis, & in mea elemosyna dispensando liberam & firmissimam ad die præfente in omnibus habeatis potestatem faciendi. Si quis verò, quod nec fieri credo, si ego ipse aut aliquis de heredibus meis, vel ullus quislibet ulla opposita persona qui contra hanc cessionem istam venire conaverit, & à me vel heredibus meis defensatum non fuerit, inferamus vobis unà cum socio fisco auri uncias tantas, argentum pondo tanto esse multando, & præfens cessio ista omni tempore firma permaneat.

Supplicatio ad Regem.

VIII. Inclito atque præcellentissimo Domino illo glorioso Rege, ego ancilla vestra ultimissima, servissima omnium ancillarum vestrarum. Cognoscat, Domne, gratia vestra hominis vassi vestri nomen ille multas inquietudinis & contra rationis ordines servientes sanctæ illius, qui in vestra mercede in regimini ordinastis, habere hos faciant, & nulla justitia apud ipso illo consequere posso. Propterea, Domne, supplico, & si ante vestra præfentia fuisse, genua flexa ad terra prostrata ad pedes vestros suggerere mihi ancilla vestra oportebat & in vestra mercede & amore Deo vel illos sanctos cujus famulas nobis exinde defensare juberitis ut contra malicia contra servientes ipsius sanctorum vel me ancilla vestra facere non debuissent. Domine, nostrum est ad suggerendum. Vestrum est ad ordinandum quæ exinde justitiam recipere debeamus, pietas vestra est nobis.

Indiculum.

IX. Suggestendo Domino piissimo at-

N n